

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 439/2021-10

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Libora Duľu a zo sudcov Ladislava Duditša (sudca spravodajca) a Miroslava Duriša v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDAKOVANÉ], zastúpenej JUDr. Martinom Babjakom, advokátom, Kováčska 40, Košice, proti uzneseniu Okresného súdu Košice I č. k. 22 C 21/2020-44 z 15. októbra 2020 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 5. januára 2021 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a svojho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Okresného súdu Košice I (ďalej len „okresný súd“) č. k. 22 C 21/2020-44 z 15. októbra 2020 (ďalej len „napadnuté uznesenie“). Sťažovateľka navrhuje napadnuté uznesenie zrušiť a vec vrátiť okresnému súdu na ďalšie konanie.

2. Z ústavnej sťažnosti, napadnutého uznesenia, pripojeného spisu všeobecného súdu a priložených príloh vyplýva nasledujúci stav veci:

Sťažovateľka v právnom postavení žalobkyne žiadala od žalovanej obchodnej spoločnosti [REDAKOVANÉ], vydanie veci osobného motorového vozidla Land Rover Range Rover Evoque, resp. eventuálne zaplatenie peňažnej sumy 29 970 eur.

3. Okresný súd vyzval sťažovateľku na zaplatenie súdneho poplatku za podanú žalobu vo výške 1 728 eur. Sťažovateľka následne požiadala okresný súd o oslobodenie od platenia súdnych poplatkov. K žiadosti pripojila aj vyplnené tlačivo pre zdokladovanie pomerov účastníka konania.

4. Okresný súd napadnutým uznesením rozhodol, že žalobkyni nepriznáva oslobodenie od povinnosti platiť súdne poplatky, a to z dôvodu, že sťažovateľka k žiadosti a vyplnenému tlačivu

nepriložila žiadne listinné doklady preukazujúce tvrdené majetkové pomery a výdavky. Súd uviedol: „... konanie o oslobodenie od súdnych poplatkov nie je konaním, v ktorom by zákon ukladal súdu vyhládavaciu povinnosť vo vzťahu k dôkazom potrebným na zistenie skutkového stavu. Je preto výlučne na strane, aby svoje tvrdenie o majetkových pomeroch nielen tvrdila náležitým spôsobom, ale tiež sama preukázala. Bez riadneho tvrdenia a preukázania finančných a majetkových pomerov táto skutočnosť sama osebe nemôže odôvodniť iné než zamietavé rozhodnutie o návrhu na oslobodenie od súdnych poplatkov (pozri tiež Civilný sporový poriadok. Komentár, autor E. Horváth a spol.. 2015. str. 549 a 550).“

5. Citované uznesenie okresného súdu napadla sťažovateľka touto ústavnou sťažnosťou. Zo spisu okresného súdu ústavný súd zistil, že uznesením okresného súdu č. k. 22 C 21/2020-55 z 19. januára 2021 bolo konanie zastavené z dôvodu nezaplatenia súdneho poplatku za podanie žaloby. Proti predmetnému uzneseniu podala sťažovateľka sťažnosť, ktorá bola uznesením okresného súdu č. k. 22 C 21/2020-64 z 30. marca 2021 zamietnutá, uznesenie o zastavení konania nadobudlo právoplatnosť 15. apríla 2021.

II.

Argumentácia sťažovateľky

6. Proti napadnutému uzneseniu o nepriznaní oslobodenia od povinnosti platiť súdne poplatky podala sťažovateľka túto ústavnú sťažnosť, v ktorej argumentuje:

- a) Okresný súd neumožnil sťažovateľke riadne doplniť skutočnosti, ktorými by preukazovala svoje majetkové pomery.
- b) Podľa názoru sťažovateľky mal okresný súd postupovať v zmysle § 128 ods. 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov a vyzvať ju na doplnenie neúplného podania.
- c) Sťažovateľka sa domnievala, že podpisom čestného vyhlásenia o pravdivosti údajov uvedených v tlačive pre dokladovanie pomerov preukázala pravdivosť svojich tvrdení, pričom v predmetnom tlačive absentuje poučenie o povinnosti doložiť k tlačivu aj príslušné listinné doklady: „Tým, že Okresný súd rozhodol uznesením o nepriznaní oslobodenia od súdnych poplatkov bez toho, aby sťažovateľku vyzval na doplnenie jej žiadosti, závažným spôsobom porušil právo sťažovateľky na súdnu ochranu, konkrétne v časti práva na prístup k súdu, nakoľko nepriznanie oslobodenia od súdnych poplatkov pre dané konanie znamená automaticky zastavenie konania v najbližšom období.“
- d) Sťažovateľka uvádza, že nie je v jej majetkových možnostiach, aby vyrubený súdny poplatok uhradila, preto v dôsledku nezákonného postupu okresného súdu jej bola odňatá možnosť konať pred súdom.
- e) Sťažovateľka upriamuje pozornosť aj na skutočnosť, že proti napadnutému uzneseniu nie je k dispozícii iný prostriedok nápravy ako podanie ústavnej sťažnosti. V prípade podania odvolania proti uzneseniu o zastavení konania z dôvodu nezaplatenia súdneho poplatku, ktoré je logickým dôsledkom neuhradenia súdneho poplatku, odvolací súd rovnako nie je oprávnený meniť či rušiť napadnuté uznesenie okresného súdu.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

7. Podstatou ústavnej sťažnosti je namietané porušenie základného práva na súdnu a inú právnu ochranu a práva na spravodlivé súdne konanie v dôsledku tvrdeného formalistického prístupu okresného súdu pri posudzovaní žiadosti o oslobodenie od platenia súdnych poplatkov, ku ktorej sťažovateľka nepripojila listiny preukazujúce tvrdenia obsiahnuté v predmetnej žiadosti, čo viedlo k nepriznaniu oslobodenia od platenia súdnych poplatkov s nevyhnutným následkom spočívajúcim v zastavení konania.

8. Ústavný súd uvádza, že zo súdneho spisu okresného súdu vyplynulo, že napadnuté uznesenie okresného súdu o nepriznaní oslobodenia od povinnosti platiť súdne poplatky bolo doručené právnenému zástupcovi sťažovateľky 1. novembra 2020, keď nadobudlo právoplatnosť.

9. Okresný súd sťažovateľku výzvou z 18. novembra 2020 opätovne vyzval na zaplatenie súdneho poplatku v lehote 10 dní s poučením o následku spočívajúcom v zastavení konania, ak súdny poplatok nebude v určenej lehote zaplatený. Predmetná výzva bola doručená sťažovateľke 7. decembra 2020 a jej právnenému zástupcovi 17. decembra 2020.

10. Následne okresný súd 19. januára 2021 rozhodol o zastavení konania, toto uznesenie vydané vyšším súdnym úradníkom bolo doručené sťažovateľke 5. februára 2021 a sťažovateľka ho napadla sťažnosťou doručenou súdu 12. februára 2021, ktorá bola uznesením okresného súdu z 30. marca 2021 vydaným sudcom zamietnutá.

11. Podľa názoru ústavného súdu sťažovateľka mala k dispozícii účinný prostriedok nápravy, ktorým mohla dosiahnuť vecné posúdenie svojich osobných a majetkových pomerov, a to podanie novej, úplnej žiadosti o oslobodenie od povinnosti platiť súdne poplatky v zmysle § 10 ods. 2 písm. e) zákona Slovenskej národnej rady č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdnych poplatkoch“): *„Pre nezaplatenie poplatku súd podľa § 9 konanie nezastaví, ak do uplynutia lehoty na zaplatenie súdneho poplatku bol podaný návrh na priznanie oslobodenia od súdnych poplatkov, ktorému súd vyhovel; ak súd návrhu vyhovie len sčasti, vyzve poplatníka na zaplatenie súdneho poplatku v takom rozsahu, ktorého sa oslobodenie netýka.“*

12. Novú žiadosť o oslobodenie od povinnosti platiť súdne poplatky spolu s prílohami, ktorých absenciu jej vytkol okresný súd v napadnutom uznesení, mohla sťažovateľka podať v lehote na zaplatenie súdneho poplatku v zmysle výzvy na zaplatenie súdneho poplatku z 18. novembra 2020.

13. Ústavný súd zároveň uvádza, že sťažovateľka bola v celom konaní zastúpená právny zástupcom, ktorý bol oboznámený s nedostatkami v poradí prvej žiadosti o oslobodenie od súdnych poplatkov, ktoré mohli byť podaním novej žiadosti odstránené (porov. IV. ÚS 648/2020, bod 19: *„Z § 10 ods. 2 písm. e) zákona o súdnych poplatkoch vyplýva, že do uplynutia lehoty na zaplatenie súdneho poplatku mala sťažovateľka možnosť podať novú perfektnú žiadosť o oslobodenie od súdnych poplatkov, rešpektujúc výhrady okresného súdu k jej predošlej žiadosti, čím by dosiahla nové meritórne preskúmanie takejto žiadosti okresným súdom.“*).

14. Ústavný súd uzatvára, že zákon o súdnych poplatkoch poskytoval sťažovateľke účinný právny prostriedok na ochranu jej základných práv v podobe opakovanej žiadosti o oslobodenie od súdnych

poplatkov, ktorú mohla podať v lehote uvedenej v § 10 ods. 2 písm. e) zákona o súdnych poplatkoch. Sťažovateľka tento právny prostriedok nevyužila, pričom zároveň netvrdila (tým menej preukazovala), že k tomu došlo z dôvodov hodných osobitného zreteľa, a preto neprichádzal do úvahy prípadný postup ústavného súdu v zmysle § 132 ods. 3 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) umožňujúceho výnimočne upustiť od aplikácie pravidla o subsidiarite konania o ústavnej sťažnosti.

15. Z uvedených dôvodov ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľky pri predbežnom prerokovaní odmietol ako neprípustnú podľa § 56 ods. 2 písm. d) zákona o ústavnom súde z dôvodu uvedeného v § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

16. Keďže ústavný súd ústavnú sťažnosť odmietol ako celok, bolo už bez právneho významu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľky uvedenými v jej petite.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 7. septembra 2021

Libor DUEA
predseda senátu